

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Søg

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Blækkets begær – Johann Wolfgang von Goethe DEN UNGE WERTHERS LIDELSER

Af

[Mette Skovdal Clausen](#)

– 24. februar 2016 Arkiveret i: [Anmeldelser](#), [Klassiker](#), [Skønlitteratur](#)

Stakkels Werther. Lidelser og lidenskab flyder ud over papiret, når Goethe, med en hel generation i ryggen, formløst og inkonsekvent prøver at mærke kærligheden gennem sin egen pen.

Citat

Hun har bebrejdet mig mine udskejelser! Ak på så indtagende en måde! Mine udskejelser, fordi jeg mangel gang lader mig forføre af det første glas vin til at drikke en hel flaske. – “De må ikke!” sagde hun, “tænk dog på Lotte!” – “Tænke på Dem!” sagde jeg, “tror De, De behøver befale mig det? Jeg tænker! – og jeg tænker ikke! De står altid for min sjæl. I dag sad jeg på den plet, hvor de fornyligt steg ud af vognen ...” Hun talte om noget andet, for at forhindre mig i at komme dybere ind på det tema. Bedste ven, jeg er fortabt! Hun kan gøre med mig, hvad hun vil.

Historien er simpel. Werther er ung og fyldt med liv og drømme. Han rejser på landet for at ‘realisere sig selv’, som man ville sige nu til dags. Her møder han Lotte. Lotte er det smukkeste, blideste, og generelt mest fantastiske menneske, der nogensinde har levet (ifølge Werther). Problemet er bare, at hun er forlovet. Og så bliver hun gift. Med Albert, den korrekte og succesfulde unge mand, der matcher Lottes blide væsen. Werther stormer ud og ind af manisk depression, og ender med at tage sit eget liv. The end.

DEN UNGE WERTHERS LIDELSER er et studie udi følelser med stort F. Den store lidenskab, Werther oplever, er umulig for ham at rumme. Goethe skildrer en følsom person med indtil flere diagnoser under bæltet, der i kraft af sin ringe livserfaring ikke kan klare de slag, livet nu engang giver. Det er nu ikke helt det, Goethe intenderede. I Goethes øjne (og med hans pen) er Werther fuld af liv, og hans eneste problem er, at han elsker for meget, og er så uheldig at møde en kvinde, der er uopnåelig (måske er det hendes charme?).

Peter Asmussen, der har skrevet forordet til genudgivelsen, mener at Goethe, igennem Werther, selv prøver at nærme sig lidenskab, at ‘kysse hende, mærke hende, trykke sine hænder mod hendes bryst’. Altså, forstå og opleve passionen, og begæret. Det virker sådan, når man læser teksten – den er skrevet forhastet, som om Goethe gasper efter følelsen. Dette kan selvfølgelig også være et litterært greb for at fange Werthers sindsstemning.

DEN UNGE WERTHERS LIDELSER gjorde stort indtryk da den udkom i 1774. I bogen argumenterer Goethe igennem Werther for, at nogle kriminelle handlinger kan undskyldes med den skyldiges omstændigheder, her en form for kærlighedens sindssyge. Bogen var repræsentant for den tyske Sturm und Drang-periode. Et ungdomsoprør, hvor mange tyske unge gjorde op med samtidens fokus på det rationelle, og hellere, som Werther, ville leve livet i deres følelsers vold – ingen fornuft, ingen autoriteter.

Da jeg læste bogen, var det dog ikke opgøret med den gældende moral der gjorde størst indtryk. Det var ikke engang Werthers ulidelige lidenskab. Det var den ulidelige form.

Bogen er skrevet som brevroman, hvilket var en populær form i samtiden. Historien fortælles gennem Werthers breve til sin ven, Wilhelm. Man får aldrig Wilhelms svar

Fakta

- Forfatter: Johann Wolfgang von Goethe
- Titel: DEN UNGE WERTHERS LIDELSER
- Originaltitel: DIE LEIDEN DES JUNGEN WERTHERS
- Oversat af: Frank Jæger
- Forord af: Peter Asmussen
- Sider: 151
- Pris: 100,-
- Forlag: Gyldendal
- ISBN: 9788702173208

[Køb bogen hos SAXO.com](#)

Tidligere udgivelser

- FAUST – TRAGEDIENS FØRSTE DEL (1808)
- FAUST – TRAGEDIENS ANDEN DEL (1833)

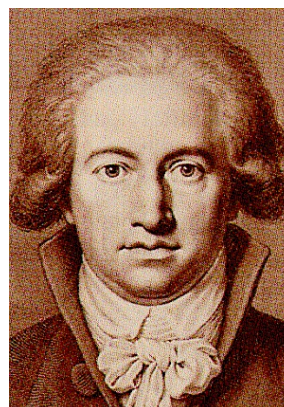
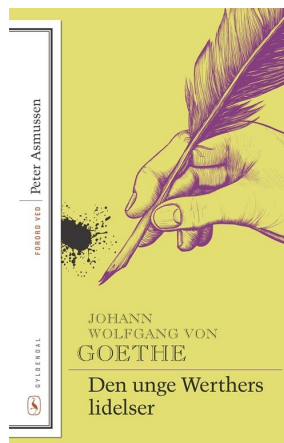
Billeder

med, kun Werthers ensidige strøm af håb og fortvivlelse, der også sjældent forholder sig til Wilhelms (manglende) del af korrespondancen. Generelt er det kun Werther, læseren kommer til at kende – man ser verden gennem hans øjne og får derfor heller aldrig en forståelse for, hvem Lotte (og Albert) egentlig er. Det er irrelevant. Det er Werthers lidenskab, der er hovedpersonen.

Kort inde i brevromanen dukker en redaktør op, som har indsat fodnoter og censureret stednavne. Senere begynder denne redaktør at skrive med på historien og indføre læseren i, hvad der sker mellem brevene – og hvordan Werther føler og tænker. Redaktøren er altså en alvidende fortæller, et instrument Goethe bruger til at komme endnu tættere på begivenhedernes gang og Werthers motiver. Det virker rentudsagt fjollet, at redaktøren først er redaktør, og derefter alvidende, blot så flere af Werthers lidelser kan udfoldes.

DEN UNGE WERTHERS LIDELSER er en samtidsroman. Et billede på den romantiske bevægelse i Tyskland i slutningen af 1700-tallet, hvor den herskende fornuft bliver udfordret af ungdommens voldsomme følelser. Romanen er interessant af mange grunde, men det er tydeligt, at indholdet har prioritet over formen. Rammen for fortællingen negligeres og fremstår usammenhængende og ugenemtænkt – måske rammen også er et udtryk for en rationalitet og autoritet, som Goethe derfor forsøger at sprænge med sin passionerede pen (til irritation for den nutidige læser)?

Synes godt om 16 personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Johann Wolfgang von Goethe

Nyeste anmeldelser i kategorierne [Klassiker](#),

- [Skammelige fejlslutninger – Lev Tolstoj KREUTZERSONATEN](#) · 04-04-2016
- [At miste grebet om sig selv – Sylvia Plath GLASKLOKKEN](#) · 07-03-2016
- [Røverhistorier fra den skumle ende af Gentofte – Dan Turèll VANGEDE BILLEDER](#) · 23-02-2016
- [Langsom læsning – Robert Musil MANDEN UDEN EGENSKABER](#) · 08-10-2015
- [Banalitetens triumf – Marguerite Duras AT SKRIVE](#) · 12-08-2015

Læs også

- [Stol på tåresporet – Paul Celan SORT MÆLK](#) · 17-02-2015
- [Tankernes robinsonader – Judith Schalansky ATLAS OVER AFSIDESLIGGENDE ØER](#) · 27-01-2015
- [Dø, og når man er kold, så fryser man ikke mere – Georg Büchner LENZ & WOYZECK](#) · 02-01-2015
- [Tilfældets store magt – Daniel Kehlmann F](#) · 31-10-2014
- [Uundgåeligt – Viggo Stuckenberg VALRAVN – HJEMFALDEN](#) · 30-10-2014

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

Tags: [Goethe](#), [Johann Wolfgang von Goethe](#), [klassiker](#), [romantikken](#), [Sturm und Drang](#), [tysk litteratur](#)

Om Mette Skovdal Clausen

Mette er født 1987 og er cand.mag i filosofi. For tiden arbejder hun som tekstforfatter og manuskriptlæser og prøver stadig at finde mere tid til at læse. I sin fritid læser Mette både filosofiske og skønlitterære bøger og har en forkærlighed for så forskellige forfattere som Friedrich Nietzsche, Douglas Adams og Scott Fitzgerald.

[Skriv til Mette](#)

Ingen kommentarer

Vær den første til at kommentere på denne artikel!

Skriv et svar

Din e-mailadresse vil ikke blive offentliggjort. Krævede felter er markeret med *

Navn * E-mail * Websted ☐ Ja, I må gerne sende mig nyhedsbrevet